

Alegat. 8.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyczynienia się funduszu krajowego do zamierzonego przez Rząd utworzenia szkoły weterynaryi i kucia koni we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 20. maja 1875 Wysoki Sejm powziął następującą uchwałę:

„1. Sejm cofa uchwałę z dnia 14. października 1874 postanawiającą założyć stałą publiczną szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt we Lwowie i uznającą ją za zakład krajowy.

2. Sejm wzywa Rząd, ażeby założył we Lwowie szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i z szpitalem dla zwierząt, ofiarując Rządowi na ten cel zabudowania w realności pod l. 466⁴/₄ we Lwowie położonej i odpowiedni obszar gruntu, niemniej roczną subwencyę w sumie 2000 złr. z funduszu krajowego, obowiązując się nadto do ratalnego spłacania pożyczki hipotecznej na tę realność zaciągniętej.

3. Wydział krajowy przeprowadzi rozpoczęte już w realności pod l. 466⁴/₄ we Lwowie położonej na umieszczenie w niej szkoły weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt przeznaczonej — roboty budowlane o tyle, aby przez ich zaniechanie fundusz krajowy i realność nie poniosły szkody.

4. Wydział krajowy przeprowadzi w tej mierze rokowania z Rządem zastrzegając, aby własność realności przez kraj na urządzenie szkoły weterynaryi ofiarowanej, w razie zwinienia tej szkoły wróciła do kraju, jako też ażeby postanowienia statutu organizacyjnego dla tej szkoły przez Sejm uchwalą z dnia 14. października 1874 do wiadomości przyjęte — o ile to możliwem będzie, utrzymaniemi zostały, szczególnie aby język polski jako wykładowy zatrzymany został.

5. Wydział krajowy starać się będzie o należyte tymczasowe użytkowanie tej realności.

6. Na opłatę podatków i spłatę rat od pożyczki hipotecznej na tę realność zaciągniętej i pokrycie innych kosztów administracyjnych tej realności, umieszcza się w budżecie krajowym na rok 1876. suma 2000 złr.“

W skutek tej uchwały Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy zawiązał rokowania z c. k. Rządem, a zarazem zaniechał dalszych adaptacyj w realności zakupionej na szkołę weterynaryi i wynajmować zaczął wszystkie jej części mieszkalne. — Tak o przebiegu rokowań z c. k. Rządem jak i o rezultacie finansowym zarządu realności, zdawał Wydział krajowy corocznie sprawę w ogólnem sprawozdaniu o swoich czynnościach.

Mimo licznych przedstawień Wydziału krajowego, c. k. Rząd dopiero po upływie 2¹/₂ roku od daty powyżej przytoczonej uchwały, objawił wyraźnie zamiar przychylenia się do życzenia Wysokiego Sejmu w sprawie założenia szkoły weterynaryi kosztem skarbu państwa. Zamiar ten przebił z odezwy Prezydium c. k. Namiestnictwa z dnia 25. grudnia 1877. roku l. 10235/pr., w której z polecenia Jego Ekscelencyi p. Ministra spraw wewnętrznych zażądano od Wydziału krajowego tak planów i kosztorysów budowy szkoły jak i wykazu funduszków, z których wydatki mają

być pokryte. — Wydział krajowy uczynił zadość temu wezwaniu odezwą z dnia 19. lutego 1878

Aleg. A. l. 43.212, którą się dołącza. (Aleg. A).

Aleg. B. 5. lipca b. r. L. 5335/pr. (Aleg. B). W odezwie tej Prezydyum c. k. Namiestnictwa uwiadomiło Wydział krajowy o ułożonym przez Rząd planie zorganizowania szkoły weterynaryi i o opinii delegata c. k. Ministerstwa, radcy dworu i dyrektora wiedeńskiej szkoły weterynaryi dr. Röllla, który wspólnie z delegatem Wydziału krajowego i referentem spraw sanitarnych z c. k. Namiestnictwa zbadał stan realności i adaptacyj wykonanych w niej kosztem funduszu krajowego.

W końcu zapytuje Prezydyum c. k. Namiestnictwa, czy odnośnie do odezwy z dnia 19. lutego 1878 l. 43.212, Wydział krajowy oddałby do dyspozycji Rządowi 10870 złr. 48½ ct. t. j. kwotę, która z uchwalonych przez Wysoki Sejm funduszków na zakupno i adaptację realności dla szkoły weterynaryi pozostała jeszcze nie wyczerpaną, jeżeliby z udzielonych później kosztorysów okazało się, że taka lub też wyższa kwota jest potrzebna na wymagane a konieczne adaptacje w budynku szkoły weterynaryi.

Wydział krajowy nie uznał się upoważnionym do dania Prezydyum c. k. Namiestnictwa stanowczej i zobowiązującej fundusz krajowy odpowiedzi, gdyż w obec uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 20. maja 1875 działalność jego ograniczać się musiała tylko do zarządu realności i prowadzenia rokowań z c. k. Rządem, któreby służyć miały za podstawę dla decyzji Wysokiego Sejmu. Uchwała powyżej przytoczona cofa zresztą całkiem wyraźnie poprzednią uchwałę Wysokiego Sejmu, którą postanowiono założyć krajową szkołę weterynaryi i oddano w tym celu Wydziałowi krajowemu do dyspozycji fundusze potrzebne na przekształcenie realności w sposób odpowiadający celom szkoły.

Z drugiej strony jednak Wydział krajowy uwiadamiając Prezydyum c. k. Namiestnictwa, że w sprawie oddania c. k. Rządowi kwoty 10870 złr. 48½ ct. odnosi się do Wysokiego Sejmu celem uzyskania formalnego upoważnienia, nie wahał się wyrazić oczekiwania, że wykonanie tego warunku nie spotka się z trudnościami.

Jakkolwiek bowiem uchwała z dnia 20. maja 1875 cofa uchwałę z 14. października 1874, mimo to przebiega z niej wyraźnie ta dążność, że Wysoki Sejm chciał tylko ściśle oznaczyć granice przyszłych wydatków funduszu krajowego na szkołę weterynaryi, nie cofając bynajmniej ani nawet nie uszczuplając tych ofiar pieniężnych, które już poniósł dla założenia instytucji tak ważnej i dobroczynnej dla interesów ekonomicznych kraju.

W obec uwag powyższych Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. krakowskiem upoważnia Wydział krajowy do oddania c. k. Rządowi do dyspozycji niewyczerpanej dotąd reszty funduszków przeznaczonych na zakupno i przekształcenie realności dla szkoły weterynaryi t. j. 10.870 złr. 48½ ct. jeżeliby z udzielonych Wydziałowi krajowemu w swoim czasie kosztorysów okazało się, że taka lub też wyższa kwota jest potrzebną na wymagane a konieczne adaptacje w budynku przeznaczonym na umieszczenie szkoły weterynaryi i kncia koni.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem krakowskiem.

We Lwowie dnia 25. lipca 1879.

Marszałek krajowy

Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

O d p i s

odezwy Wydziału krajowego z dnia 19. lutego 1878 l. 43.212/77
do Świetnego Prezydium c. k. Namiestnictwa w miejsu.

W odpowiedzi na szacowną odezwę z dnia 25. grudnia 1877 l. 10.235/pr. Wydział krajowy ma zaszczyt przedstawić Świetnemu Prezydium c. k. Namiestnictwa następujące wyjaśnienia w sprawie projektowanej szkoły weterynaryi. — Przekształcenie nabytej we Lwowie na Rurach l. 466⁴/₄ realności na pomieszczenie szkoły weterynaryi, szkoły kucia koni i szpitalu dla zwierząt, stosownie do szkiców i przybliżonych kosztorysów przez architekta p. Janowskiego ułożonych, a przez Wys. Sejm w głównych zarysach zatwierdzonych, miało być kosztem nieprzekraczającym sumy 42.200 złr. przeprowadzone we własnym zarządzie. Wszystkie kosztorysowe czynności miały być w ten sposób uskutecznione, ażeby ta realność już w drugiej połowie września 1875 do właściwego użytku zupełnie wykonaną i oddaną być mogła. Roboty wymienione rozpoczęto w kwietniu a ukończono 1. listopada 1875. — Wprawdzie wyznaczyl Wysoki Sejm sumę adaptacyjną na podstawie szkiców i obliczeń przez architekta Janowskiego uskuteczniionych w kwocie 42.200 złr. jednak skutkiem zmian zaprojektowanych przez oddział techniczny, a uchwałą Wydziału krajowego przyjętych i zatwierdzonych do wykonania robót, powiększono sumę adaptacyjną przez Wys. Sejm przyznaną o kwotę 3.000 złr.

Zatem wynosi kwota na adaptacye Szumanówki przeznaczona . 45.200 złr.

Z tej kwoty wydano za wykonane roboty, jak również za dostawione materyały:

1) w roku 1875:

a) koszta budowy i przekształcenia realności	32.152 złr. 65 ¹ / ₂ ct.
b) wydatki rozmaite z powodu budowy	5.085 „ 82 „
razem	37.238 złr. 47 ¹ / ₂ ct.

od tego zwrot zaliczek wyrachowanych przez różne strony . 3.244 „ — „
wydano zatem w roku 1875 33.994 złr. 47¹/₂ ct.

2) zaś w roku 1876	335 „ 4 „
czyli razem	34.329 złr. 51 ¹ / ₂ ct.

a ponieważ koszta przekształcenia miały wynosić kwotę 45.200 złr.

zatem pozostaje jeszcze kwota dyspozycyjna 10.870 złr. 48¹/₂ ct.

Za kwotę powyżej wykazaną wykonane zostały następujące adaptacye:

1) wystawiono nowy budynek na kuźnię wraz z mieszkaniem dla mistrza kucia koni;

- 2) wystawiono nowy budynek na pomieszkanie dla odźwiernego ;
- 3) wystawiono nowy budynek na prosektoryum i szpital chorób zaraźliwych ;
- 4) przekształcono główny budynek realności na sale wykładowe, tudzież pomieszczenie niższej służby ;
- 5) przebudowano dawną stajnię na szpital chorób wewnętrznych i zewnętrznych niezaraźliwych ;
- 6) wystawiono nowe sztachety oddzielające główny dziedziniec realności od ulicy „Rury“.

Roboty, które jeszcze pozostały do wykonania, wykazuje ./ kosztorys Nr. 13. załączony wraz z wszystkimi kosztorysami i planami budowy.

Koszta robót jeszcze niewykonanych wynoszą :

I. przy kuźni	931 złr. 34 ct.
II. „ prosektoryum	655 „ 94 „
III. „ domku odźwiernego	402 „ — „
IV. „ budynku głównym	4.590 „ 98 „
V. „ szpitalu zwierzęcym	69 „ 36 „
Razem	6.649 złr. 62 ct.

Do tego dodać jeszcze należy: roboty przy plantowaniu i uregulowaniu podwórza, wybudowanie szluzu od stawu, wybudowanie kanału odpływowego od tegoż stawu, uregulowanie wychodków i różne inne drobne i nieprzewidziane, które mogą w przybliżeniu wynosić 3.351 złr.
 potrzeba więc jeszcze 10.000 złr.

Nie wchodzi w to jeszcze koszta wewnętrznego urządzenia zakładu. W końcu i to nadmienić potrzeba, że dach na budynku głównym i szpitalu zwierzęcym jest obecnie gątem kryty. — Jeżeli przyjdzie więc z czasem i to nawet nie długim, użyć materiału oguiotrwałego, to powstanie ztąd wydatek od 12 do 14.000 złr.

Z powyższych dat okazuje się, że na urządzenie szkoły weterynaryi wydano dotąd :

a) jako cenę kupna	66.650 złr. — ct.
b) jako koszta budowy i przekształcenia realności	34.329 „ 51 1/2 „
Razem	100.979 złr. 51 1/2 ct.

Na pokrycie tak ceny kupna jako też kosztów budowy i przekształcenia realności użyto następujących kapitałów :

1) pobrano z funduszu kultury krajowej jako subwencyę na zapłacenie 2giej raty ceny kupna realności	17.517 złr. 61 ct.
2) pobrano z funduszu kultury krajowej jako dalszą subwencyę na pokrycie niedoboru z powodu przekształcenia realności kwotę	18.567 „ 41 1/2 „
3) pobrano z funduszu krajowego na wydatki restauracyi i postawienia sztachet	3.300 „ — „
4) pobrano z funduszu krajowego subwencyę na różne wydatki w myśl uchwały sejmowej z 20. maja 1875. r.	2.000 „ — „
5) pobrano z funduszu kultury krajowej	200 „ — „
6) fundusz weterynaryi użył własnych funduszów	59.394 „ 49 „
Razem	100.979 złr. 51 1/2 ct.

W użytej przez fundusz weterynaryi kwocie mieści się kwota 16.000 złr. z kasy oszczędności wypożyczona. Ponieważ na koszta nabycia i przekształcenia realności dla szkoły weterynaryi złożyły się fundusz weterynaryi i kultury krajowej, przeto podajemy żądane daty o obecnym stanie tych funduszów :

A. Fundusz kultury krajowej.

Stan funduszu z końcem roku 1876.

a) w gotówce		8.500	złr. —	ct.
b) w efektach		17.849	„ 52	„
c) w gotówce		8.345	„ 86 1/2	ct.
	{	Suma gotówką 16.845	„ 86 1/2	„
		Suma efektami 17.849	„ 52	„
		Razem 34.695	„ 38 1/2	„

Zaś ruch majątku obrotowego w roku 1877 po koniec listopada 1877 wynosi:

a) dochody gotówką		11.163	złr. 06	ct.
b) wydatki		6.133	„ 13	„
Przewyżka dochodów po koniec listopada 1877		5.029	„ 93	ct.

Zestawienie:

Gotówka z końcem roku 1876		16.845	„ 86 1/2	ct.
Efekta		17.849	„ 52	„
Gotówka z końcem listopada 1877		5.029	„ 93	„
	{	Razem z końcem listopada 1877 gotówka 21.875	„ 79 1/2	„
		efekta 27.849	„ 52	„
		Ogółem 39.725	„ 31 1/2	„

B. Fundusz Weterynaryi.

Stan funduszu z końcem roku 1876 w gotówce		5.557	złr. 10	ct.
Dochody po koniec listopada 1877		2.965	„ 25 1/2	„
		Razem 8.522	„ 35 1/2	„
Od tego wydatki po koniec listopada 1877		2.606	„ 50	„
Stan funduszu po koniec listopada 1877 gotowizną		5.915	„ 85 1/2	„
Do tego wartość budynku		100.979	„ 51 1/2	„
		Suma 106.895	„ 37	„

Wydział krajowy zwraca uwagę Św. Prezydyum c. k. Namiestnictwa, że powyższe daty o dochodach funduszu kultury krajowej nie mogą służyć za podstawę obliczenia prawdopodobnych dochodów w przyszłości, gdyż w skutek §. 57. ustawy polowej, kary pieniężne za popełniane przestępstwa polowe wpływać mają odtąd nie do funduszu kultury krajowej, lecz do funduszu pożyczkowego tej gminy, w której obrębie przestępstwo popełnione zostało. Ponieważ kary te stanowiły główne źródło dochodów funduszu kultury krajowej, przeto zamiast nadwyżki w dochodach okaże się teraz niedobór. Zresztą gdyby nawet nie była zaszła tak ważna zmiana w stanie dochodów, fundusz kultury nie mógłby przyczyniać się do kosztów założenia i utrzymywania szkoły weterynaryi, gdyż ma odrębne przeznaczenie a nadto w ostatnich czasach włożono nań tak znaczne ciężary (subwencyonowanie szkół dublańskich i subwencyonowanie robót około zalesienia wydm piaszczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim), że wypadnie pomyśleć prędzej o ulżeniu niż o powiększeniu ciężarów.

W końcu Wydział krajowy powołując się na swoje dawniejsze memoryały i przedstawienia w sprawie założenia szkoły weterynaryi oraz na ostatnią odezwę z dnia 30. października 1877 l. 30.421 uprasza uprzejmie Światne c. k. Prezydyum Namiestnictwa, ażeby w obec wszechstronnego zbadania i wyjaśnienia całej sprawy — zechciało wyjednać w Wysokiem c. k. Ministerstwie spieszną a pomyślną decyzję.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 5. lipca 1879. r.
l. 5335/pr. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Reskryptem z 21. czerwca b. r. l. 9.840 oznajmiło Wysokie Ministerstwo, iż przy komisjonalnej naradzie w sprawie założenia szkoły weterynaryjnej i kucia koni we Lwowie, zwrócono uwagę na konieczność utworzenia trzech katedr z głównych przedmiotów weterynaryi t. j. 1) anatomii opisowej i patologicznej; 2) fizjologii i chowu zwierząt; 3) szczegółowej lekarskiej i chirurgicznej patologii i terapii. Jednemu z trzech profesorów, od których musi być wymagany najwyższy stopień uniwersytecki, mają być poruczone obowiązki dyrektora zakładu. Oprócz trzech profesorów z płacą roczną po 1800 złr. i dodatkiem aktywalnym po 480 złr. mają być jeszcze zatrudnieni: adjunkt z płacą 1000 złr. i dodatkiem aktywalnym 300 złr.; 2 asystentów z adjuturum po 500 złr.; nauczyciel kucia koni (1000 złr. i dodatku 300 złr.); rządcą domu (600 złr. i 180); 3 służących (po 250 złr. i 62½ złr.); 3 posługaczy po 200 złr. i 3 czeladników kowalskich (razem 1404 złr.). Po dodaniu potrzebnych kwot na utrzymanie uczniów (1500 złr.) na wydatki kancelaryjne i t. d. ma stały wydatek roczny na szkołę weterynaryi wynosić co najmniej 16.961¼ złr. W celu przekonania się, czy budynki przeznaczone na szkołę weterynaryi odpowiadają celowi, wydelegowało Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych c. k. radcę dworu profesora Röllera, dyrektora szkoły weterynaryi we Wiedniu do Lwowa, który wspólnie z delegatem Świetnego Wydziału krajowego i z tutejszym referentem spraw sanitarnych takowe zbadał i jako celowi odpowiednie oznaczył, jednakowoż dopiero po przeprowadzeniu licznych i koniecznych zmian, które znacznego nakładu wymagają. Jakkolwiek wysokość potrzebnych na ten cel kwot obecnie dokładnie nie da się oznaczyć, to nie podlega najmniejszej wątpliwości, że koszta te o wiele a może i w dwójnasób przewyższą sumę 10.000 złr. w. a. Część adaptacji w tym budynku, na którą Wysoki Sejm krajowy według odezwy Świetnego Wydziału krajowego z dnia 19. lutego 1878 l. 43.212 kwotę 42.200 złr. przeznaczył, uskutecznił Świetny Wydział krajowy jednakowoż nie w zupełności, tak iż z dozwolonej sumy pozostała jeszcze do dyspozycji kwota 10.870 złr. 48½ ct. Zadanie, jakie władze autonomiczne i rządowe z powodu zaprowadzenia rzeczowej szkoły przed sobą mają, znacznie byłoby uproszczone, a sprawa a raczej jej szybkie załatwienie tylko by na tem zyskało, gdyby już dzisiaj kwoty jakimi państwo i kraj na adaptację budynku przyczyniać się mają, w miarę możliwości oznaczone zostały. Wychodząc z tego zapatrywania, mam zaszczyt prosić Świetny Wydział krajowy o oświadczenie, czyli powyżej wymienioną kwotę 10.870 złr. 48½ ct. dałby Świetny Wydział krajowy do dyspozycji Rządowi, jeżeli z udzielonych Świetnemu Wydziałowi krajowemu w swoim czasie kosztorysów okaże się, że taka lub też wyższa kwota jest potrzebną na wymagane a konieczne adaptacje w budynku przeznaczonym na umieszczenie szkoły weterynaryi i kucia koni.

D. j. w.